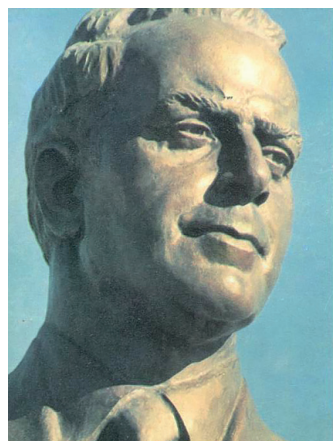

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

Həm döyüş meydanında, həm siyasi müstəvidə, həm də idman arenalarında...

➔ Bax sah. 3

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycan dövlət mətbəəsinin Azərbaycan xalqının milli qəzetidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

03 iyun
2025-ci il,
çərşənbə axşamı
№ 094 (6921)
Qiyməti
60 qəpik

Enerji siyasətimiz iqtisadi və siyasi uğurumuzun aparıcı qüvvəsidir

➔ Bax sah. 2

Bakı Enerji Forumu müasir enerji gündəliyini müəyyən edir

Azərbaycan yeni çağırışlara hazır olmalıdır!

Dünyaya nümunəvi inkişaf modeli təqdim edən Azərbaycan özünün yaxın və uzaq hədəflərini konseptual əsaslarla müəyyənləşdirir. Bu zaman bir sıra fundamental amillər, o cümlədən ölkənin potensialı, mövcud reallıqları, yeni global çağırışlar nəzərə alınır və uğurlu koordinasiya təmin edilir. Bunun növbəti təsdiqi olaraq elə bu günlərdə Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın hazırlanması haqqında müvafiq Sərəncam imzalayıb. Sənədə əsasən, 2027-2030-cu illərdə hazırlanması planlaşdırılan dövlət proqramlarının, strategiyaların, milli fəaliyyət planlarının, konsepsiyaların və bu kimi digər sənədlərin “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nda əhatə olunması nəzərdə tutulur.

Hər dövrün özünəməxsus inkişaf xüsusiyyətləri var. 2020-ci ildə böyük Qələbəmizlə başa çatan 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra ölkəmiz inkişafının keyfiyyətə yeni bir mərhələsinə keçid etdi. Prezident İlham Əliyevin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”ə uyğun olaraq hazırlanmış “Azərbaycan...

➔ Bax sah. 3

“Böyük Qayıdış”ın uğurları və yeni hədəflər

➔ Bax sah. 4

3 gündə 3 mina partlayışı...

➔ Bax sah. 5

Qeyri-neft ixracı artmaqda davam edir

➔ Bax sah. 4

Ermənistanda dövlət “kilsə islahatı”na start verir

➔ Bax sah. 6

ABŞ ilə İran razılığa gəlsə...

➔ Bax sah. 7

Polşanın yeni dövlət başçısı kimdir?

➔ Bax sah. 6

Azərbaycanın təşəbbüsü BMT səviyyəsində dəstəklənib

Azərbaycanın daha bir təşəbbüsü Birleşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) səviyyəsində dəstəklənib. Belə ki, BMT-nin Cənub-Cənub Əməkdaşlığı üzrə Ofisinin (The United Nations Office for South-South Cooperation (UNOSSC)) direktoru Dima Al-Khatib cari il aprelin 28-də 116 ölkədən QHT-lərin iştirakı ilə Bakıda təsis edilmiş Qlobal Cənub QHT Platformasını alqışladığını bildirib. “Qlobal Cənub QHT Platforması təşəbbüsünü yüksək qiymətləndiririk. Ümumilikdə, Azərbaycan dövlətinin Qlobal Cənuba yönəlik siyasətini, eləcə də QHT-lərə göstərdiyi dəstəyi təqdir edirik”, - deyərək BMT rəsmisi bu günlərdə Nyu-Yorkda Azərbaycan Respublikasının QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin nümayəndə heyətini qəbul edərkən bildirib.

O, BMT-nin Cənub-Cənub Əməkdaşlığı üzrə Ofisinin Qlobal Cənub QHT Platforması ilə sıx əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu diqqətə çatdırıb.

Sürətlə dəyişən dünyada qarşıya tez-tez yeni çağırışlar çıxır. Bir sıra hallarda ayrı-ayrı ölkələrin bu çağırışları qarşılamaya imkanları çatmır və onlar...

➔ Bax sah. 5

Rahat və sağlam nəqliyyat növü... Dünya Velosiped Günüdür

Velosiped ətraf mühitə ən uyğun nəqliyyat növü hesab olunur. Onun istifadəsi ekologiya və insan sağlamlığı üçün təhlükəsizdir. Velosipedlər daxiliyanma mühərriklərindən fərqli olaraq istixana qazı xaric etmir, atmosferi çirkləndirmir və yollarda səs-küy yaratmadan insanların narahatlığına səbəb olmur. Küçələrdə daha çox velosiped və daha az avtomobillərin olması yol qəzalarının başvermə ehtimalını da azaldır.

İyunun 3-ü Dünya Velosiped Günü kimi qeyd olunur. Bu gün BMT Baş Assambleyası tərəfindən 2018-ci ilin aprel ayında təsis edilib. Sənəd 56 ölkə tərəfindən hazırlanıb və qəbul edilib.

“Velosiped” sözü 1860-cı ildə Fransada meydana gəlib. Bu terminin ixtirəçisi Pyer Mişo istəyirdiki, iki çarxlı və sadə mexanizmlə bir nəqliyyat vasitəsinə ad qoysun. Fransız dilində bu söz “BICYCLETTE” (Bisiklet) kimi səslənir.

Müasir velosipedin prototipini alman baronu Karl fon Drez 1818-ci ildə dizayn edərək patentləşdirib. Bu mexanizmin əsas çərçivəsi taxtadan, təkərləri və sükanı dəmirdən idi. Lakin onu hərəkətə gətirəcək pedalları yox idi. Onu hərəkətə gətirmək üçün ayaqlarla yerdən təkan vurmaq lazım idi...

➔ Bax sah. 8

Həm döyüş meydanında, həm siyasi müstəvidə, həm də idman arenalarında qələbə qazanan ölkəyik

Prezident İlham Əliyev minifutbol üzrə dünya çempionatının qalibi olan Azərbaycan milli komandasının üzvlərini qəbul edib

İyunun 2-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakıda keçirilmiş minifutbol üzrə dünya çempionatının qalibi olan Azərbaycan milli komandasının üzvlərini qəbul edib. Görüşdə çıxış edən dövlətimizin başçısı bildirib ki, Azərbaycan milli komandası bütün oyunlarda peşəkarlıq, qələbə əzmi göstərərək dünya çempionu titulu qazanmışdır. “Bu münasibətlə sizi ürəkdən təbrik edirəm. İlk növbədə, komandanın oyunçularını, məşqçilərini, mütəxəssislərini, Minifutbol Federasiyasını və bu qələbədə iştirak etmiş bütün insanları təbrik edirəm. Siz Azərbaycan xalqına yeni qələbə sevinci bəxş etmişiniz! Dünya çempionu olmaq böyük şərəfdir və böyük məharət tələb edir, xüsusilə komanda idman növündə. Bu, artıq gözəl tarixdir. Bu tarixi yazan da sizsiniz və şadam ki, Azərbaycanda minifutbol üzrə belə güclü oyunçularımız var”.

Dövlət başçısı oyunların son dördünü izlədiyini vurğulayaraq ədalətli mübarizədə qələbə qazandığını diqqətə çatdırıb: “Siz bu qələbəyə layiqsiniz. Futbol meydançasında bütün rəqibləri üstələmişiniz və eyni zamanda, gözəl komanda ruhu nümayiş etdirmisiniz. Görürəm ki, oyunçular bir-birinə çox bağlıdır, bir ailə kimidir. Əlbəttə ki, komandada hökm sürən bu gözəl ab-hava, bu iqlim qələbəni şərtləndirən amillərdən biridir, eyni zamanda, bütün tamaşaçılar da bunu əyani şəkildə görüblər. Oyunu həm gimnastika arenasında izləyənlər, həm də televiziya vasitəsilə izləyənlər sizin qələbəniyə ürəkdən sevinmişlər. Yəni də deyirəm, siz bu qələbəyə layiqsiniz və bütövlükdə qələbələr Azərbaycana yaraşır. Həm döyüş meydanında, həm siyasi müstəvidə, həm də idman arenalarında biz qələbə qazanan ölkəyik. Məhz bizim istedadlı və peşəkar gənclərimiz bu qələbə sevincini bizə gətirirlər. Mən sizi ürəkdən təbrik edirəm. Arzu edirəm ki, bu qələbələrin davamı olsun. Əlbəttə ki, bu titulu qorumaq o qədər də asan olmayacaq. Mübarizə çox gərgin gedirdi və təbii ki, dünya çempionatında təmsil olunan komandalardan ən güclü komandalardır. Ancaq hesab edirəm ki, gələcəkdə xalqımızı sevindirmək və Azərbaycanın idman şöhrətini daim yüksəklərdə saxlamaq üçün sizin böyük imkanlarınız var. Bir daha sizi təbrik edirəm və bu qələbə sevincini xalqımıza bəxş etdiyiniz üçün Azərbaycan xalqı adından Sizə təşəkkürümü bildirirəm”.

Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının prezidenti Orxan Məmmədov bütün federasiya və futbolçular, məşqçi heyəti Prezident İlham Əliyevə dərin təşəkkürünü bildirib. Qeyd edib ki, bu gün bizim üçün həm şə-

zəfər, həm də uğurlu bir gündür. “Biz doğma divarlar arasında dünya çempionu olmuşuq. Bu, hər bir futbolçu üçün çox önəmli bir haldır. Sizin idmana, gənçliyə, ümumiyyətlə bütün futbolsevərlərə, minifutbolsevərlərə verdiyiniz dəstək bizim uğurumuzun əsas sütunu idi. Bunu hər bir futbolçu bilir və Sizə dərin təşəkkürümüzü bildiririk.

Həmçinin Sizin sahibkarlara göstərdiyiniz dəstək göz önündədir. Onlar futbolun bu növünə yatırımlar edirlər. Bizim çox güclü çempionatımız var. Sponsorlar oraya dəstək göstərir. Əlbəttə ki, biz bu çempionatdan ən güclüləri yığaraq bu gün milli komanda yaratmışıq. Onlar həm Avropa çempionu, həm də dünya çempionu oldular. Son dəfə Siz bizi qəbul edərkən Sizə söz verdik ki, çalışacağıq yeni titullar, yeni uğurlar qazanaq. Bizim üçün çox şərəflidir ki, bu dünya kubokunu Sizin önünüzdə gətiririk”.

Dünya Minifutbol Federasiyasının prezidenti Filip Juda bildirib ki, Azərbaycanı belə məhəşəm təmsil edən bütün bu şəxslərlə birlikdə olmaq mənim üçün həqiqətən də şərəfdir. “Sizin qarşınızda onları bu böyük uğur münasibətilə bir daha təbrik etmək və bu turniri Azərbaycana gətirdiyinizə görə Sizə minnətdarlığımı bildirmək istərdim. Bu, zənnimcə, mənim Bakıya 8-ci səfərimdir. İlk dəfə 2017-ci ildə burada olmuşam, Azərbaycan Minifutbol Federasiyasından olan bu insanlarla görüşmüşəm. Deməliyəm ki, onlar həqiqətən də böyük iş gördülər. Onlar Avropa çempionluğunu, dünya çempionluğunu qazandırlar. Ümidvaram ki, bu uğur sayəsində Azərbaycanda yeni nəsil minifutbolçular meydana çıxacaq. Çünki şübhəsiz ki, bu nailiyyətiniz Azərbaycanda minifutbolun inkişafına, xalqa və büt-

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Azərbaycan minifutbol yığmasını təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva sosial şəbəkə hesabında Azərbaycan minifutbol yığmasının qələbəsi münasibətilə paylaşım edib.

“Azərbaycan minifutbol yığması dünya çempionatının qalibidir! Komandamıza parlaq qələbəyə görə təşəkkür edirəm! Sizinlə fəxr edirik! Milli yığmamızın bütün üzvlərinə möhkəm cansağlığı, güc, enerji və yeni-yeni qələbələr və nailiyyətlər arzulayıram!”.

tün cəmiyyətə müsbət töhfə verir. Ümidvaram ki, Dünya Minifutbol Federasiyası və yerli hökumətlə birlikdə bu, uğurlu bir layihə olacaq. Çünki, şübhəsiz ki, bu insanlar 2022-ci ildə Avropa çempionluğu, 2025-ci ildə dünya çempionluğunu qazanmaqla buna həqiqətən də layiqdirlər. Onların burada cənab Prezidentin qarşısında olmaları ilə fəxr edirəm”.

Prezident İlham Əliyev yekunda idmançıları bir daha təbrik edərək bildirib ki, bu qələbə minifutbolun inkişafına növbəti təkan verəcək. “Artıq Azərbaycan milli komandası bütün mümkün olan titulları qazanıb - Avropa çempionu, dünya çempionu. Əlbəttə ki, uşaqlar, yeniyetmələr, bax, bu qələbəyə sevinənlər - bizim gənc nəslimiz hesab edirəm ki, minifutbola daha böyük maraq göstərəcək və bu idman növünün inkişafı Azərbaycanda sürətlə gedəcək. Milli komandamızın bütün üzvləri Azərbaycanda yetişdirilmiş gənclərdir. Bunun da xüsusi önəmi var. Yığma komandamızın müxtəlif inkişaf mərhələləri var idi və bu gün biz qələbə mərhələsində görüşürük. Təbii ki, xarici mütəxəssislərin, bəzən oyunçuların da müəyyən payı olub. Amma bu gün Azərbaycan milli komandası sırf Azərbaycanda doğulmuş, boya-başa çatmış gənclərdən ibarətdir və bu da xüsusi qürur hissi oyadır. Mən əminəm ki, bundan sonra da siz bizi sevincdirəcəksiniz. Gələcəkdə çoxlu yarışlar var. Bildiyiniz kimi, indi Azərbaycanın bölgələrində idman qurğuları inşa edilir, inşaat geniş vüsət alıb və minifutbol meydançalarının da yaradılmasında böyük fayda olacaq, həm Bakıda, həm də bölgələrdə. Əminəm ki, federasiya dövlət qurumları ilə, sponsorlarla birlikdə bu sahədə növbəti uğurlu addımlar atacaqdır”.

Sonda Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının prezidenti Orxan Məmmədov dövlətimizin başçısına xatirə hədiyyəsi təqdim edib.

Azərbaycan yeni çağırışlara hazır olmalıdır!

Dünyaya nümunəvi inkişaf modeli təqdim edən Azərbaycan özü-nün yaxın və uzaq hədəflərini konseptual əsaslarla müəyyənləşdirir. Bu zaman bir sıra fundamental

amillər, o cümlədən ölkənin potensialı, mövcud reallıqları, yeni global çağırışlar nəzərə alınır və uğurlu koordinasiya təmin edilir. Bunun növbəti təsdiqi olaraq elə bu gün-

lərdə Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın hazırlanması haqqında müvafiq Sərəncam

imzalıyıb. Sənədə əsasən, 2027-2030-cu illərdə hazırlanması planlaşdırılan dövlət proqramlarının, strategiyaların, milli fəaliyyət planlarının, konsepsiyaların və bu kimi

digər sənədlərin “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nda əhatə olunması nəzərdə tutulur.

Ölkənin siyasətində ardıcılıq prinsipinə sadıq qalınması

Hər dövrün özünəməxsus inkişaf xüsusiyyətləri var. 2020-ci ildə böyük Qələbəmizlə başa çatan 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra ölkəmiz inkişafının keyfiyyətcə yeni bir mərhələsinə keçid etdi. Prezident İlham Əliyevin 2021-ci il 2 fevral tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”ə uyğun olaraq hazırlanmış “Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası” sənədi də yeni strateji mərhələnin çağırışları nəzərə nəzərə alınıb. Sənəddə bildirilir ki, 2030-cu ilədək olan dövrü əhatə edən indiki strateji mərhələdə respublikamız qüdrətli dövlət və yüksək rifah cəmiyyəti quruculuğunu hədəfləyib.

Sözgedən Strategiya sosial-iqtisadi inkişaf üzrə müəyyən edilmiş beş Milli Prioritet əsasında həyata keçirilir. Həmin prioritetlər aşağıdakılardır:

1. Dayanıqlı artan rəqəbatqabiliyyətli iqtisadiyyat;
2. Dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan

cəmiyyət;

3. Rəqəbatlı insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı;
4. İşğaldan azad olunmuş ərazilərə böyük qaydış;
5. Təmiz ətraf mühit və “yaşıl artım” ölkəsi.

Ötən dövrdə qeyd olunan hər bir prioritet üzrə yüksək göstəricilər əldə olunub ki, bu da ölkənin siyasətinin ardıcılıq prinsipi əsasında qurulmasının bilavasitə nəticəsidir. Strategiya hazırlanarkən əvvəlki 10 ilin inkişaf göstəriciləri nəzərə alınıb. Məlumdur ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan uğurlu siyasət sayəsində Azərbaycan dünya miqyasında sabit və dayanıqlı iqtisadiyyat quruculuğuna nail olan ölkəyə çevrilib. Son onilliklərdə bütün dünya miqyasında öz iqtisadiyyatlarını Azərbaycan kimi ardıcıl şəkildə genişləndirən ölkələrin sayı çox azdır. Ölkədə Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi əsasında iqtisadi inkişaf üçün bütün şərtlər təmin edilib.

Güclü iqtisadi inkişaf paralel şəkildə ölkənin siyasi müstəqilliyini şərtləndirir. Bu gün Azərbaycan yüksək beynəlxalq nüfuzla malik, mühüm geosiyasi və geoiqtisadi mövqə tutan, global enerji təhlükəsizliyinin təminatında strateji rol oynayan dövlətə çevrilib. Respublikamızın təşəbbüsü, moderatorluğu və maliyyə dəstəyi ilə global əhəmiyyətli layihələrin icrası uğurla təmin edilir. Sənəddə də qeyd olunduğu kimi, artan iqtisadi güc və beynəlxalq nüfuz Azərbaycana Cənubi Qafqazın və ətraf regionların iqtisadiyyatlarının mənzərəsini dəyişdirməyə qadir olan iri layihələrin təşəbbüskarı kimi çıxış etmək imkanı yaradıb. Bu layihələrin uğurla həyata keçirilməsi ölkəmizin regionda proseslərin inkişaf vektorunu müəyyən edən və dünya iqtisadiyyatında söz sahibi olan “global oyunçu” statusunu təmin edib.

Yeni strategiya hansı bazaya istinad olunmaqla hazırlanacaq?

Hazırda 2022-2026-cı illəri əhatə edən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası uğurla icra olunur və bunun da nəticəsində ölkənin sosial, iqtisadi və institusional inkişafı üçün mühüm zəmin yaranıb. Əsas suallardan biri isə yeni strategiyanın hansı baza üzərində hazırlanacağı ilə bağlıdır. Ayrı-ayrı illər üzrə əldə olunan nəticələr əvvəlki strategiyada ifadə olunan proqnozların tam şəkildə doğrulduğunu əyani şəkildə təsdiqləyir. Respublikamızda artıq ənənə halını alıb - hər il iqtisadiyyat daha üstün inkişaf mərhələsinə keçid edir. 2024-cü ildə Azərbaycanda ümumi daxili məhsul real ifadədə 4,1 faiz artaraq, 121,3 milyard manat proqnoza qarşı 126,3 milyard manat təşkil edib. Ötən ildə adambaşına düşən ÜDM 3,6 faiz artaraq 12,4 min manat olub. Qeyri-neft-qaz sektorunda 6,2 faizlik real artım qeydə alınıb. Fiskal və monetar siyasətlərin sıx əlaqələndirilməsi milli valyutanın mübadilə məzənnəsinin sabitliyini təmin edib. Ölkə əhalisinin gəlirləri əvvəlki ilə nisbətən nominal ifadədə 6,4 faiz artaraq 83,1 milyard manat təşkil edib, hər nəfərə düşən gəlir orta hesabla 8144,1 manata çatıb. Cari ilin əvvəlinə ölkənin valyuta ehtiyatları 71 milyard ABŞ dolları təşkil edib.

Ötən il çoxsaylı infrastruktur layihələri, ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasından irəli gələn tapşırıqlar yüksək səviyyədə icra olunub, habelə sosial islahatlar davam etdirilib, bununla yanaşı fiskal çərvivə də qorunub.

Dövlət başçısının imzaladığı Sərəncamda əldə olunan uğurlar yüksək dəyərləndirilib. Sənəddə oxuyuruq: “Həmin Strategiyanın ardıcıl və sistemli icrası sayəsində iqtisadiyyatın xarici təsirlərə qarşı dayanıqlığı daha da möhkəmlənmiş, şəxələnməsi dərinləşmiş, iqtisadi artım davamlı və inklüziv xarakter almış, əhalinin rifah səviyyəsi yüksəlməsi və gələcək nəsillər üçün irihəcmli maliyyə ehtiyatları formalaşmışdır.

Qeyd olunan nəticələrin əldə edilməsində özəl təşəbbüslərin və investisiyaların cəlbinin təşviqi, biznes mühitinin əlverişliliyinin dəstəklənməsi, global bazarlara çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, eləcə də rəqəmsallaşma və insan kapitalının inkişafı mühüm rol oynamışdır”.

Bələ möhkəm bazaya istinad edilməklə gələcək üçün daha mühüm hədəflərin müəyyənləşdirilməsi, necə deyirlər, inkişaf çərvivəsinin genişləndirilməsi artıq bir zərurət kimi çıxış edir. Azərbaycan qarşıda ki illərdə daha mürəkkəb çağırışları və zəngin imkanları mövcudluğu ilə seçilən yeni mərhələyə daxil olur. Bu mərhələ global iqtisadi qütbləşmənin dərinləşməsi, texnoloji tərəqqinin sürətlənməsi, eləcə də süni intellekt əsaslı texnologiyaların geniş tətbiqi ilə səciyyələnir. Yeni strategiyanın hazırlanması ölkəmizin ötən illərdə əldə etdiyi sosial-iqtisadi nailiyyətlərin davamlı şəkildə artırılması, bunun üçün özəl, o cümlədən birbaşa xarici investisiyaların cəlbinin genişləndirilməsi, biznes mühitinin əlverişliliyinin yüksəldilməsi, iqtisadiyyatın bilik və texnologiya tutumunun gücləndirilməsi kimi mühüm məqsədləri hədəfləyir. Azərbaycan yeni çağırışlara hazır olmalıdır!

Mübariz ABDULLAYEV

Azərbaycanın təşəbbüsü BMT səviyyəsində dəstəklənib

Azərbaycanın daha bir təşəbbüsü Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) səviyyəsində dəstəklənib. Belə ki, BMT-nin Cənub-Cənub Əməkdaşlığı üzrə Ofisinin (The United Nations Of-

fice for South-South Cooperation (UNOSSC)) direktoru Dima Al-Khatib cari il aprelin 28-də 116 ölkədən QHT-lərin iştirakı ilə Bakıda təsis edilmiş Qlobal Cənub QHT Platfor-

masını alqışladığını bildirib. “Qlobal Cənub QHT Platforması təşəbbüsünü yüksək qiymətləndiririk. Ümumilikdə, Azərbaycan dövlətinin Qlobal Cənubaya yönəlik siyasətini, eləcə də

QHT-lərə göstərdiyi dəstəyi təqdir edirik”, - deyərək BMT rəsmisi bu günlərdə Nyu-Yorkda Azərbaycan Respublikasının QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin nümayəndə heyətini

qəbul edərkən bildirib. O, BMT-nin Cənub-Cənub Əməkdaşlığı üzrə Ofisinin Qlobal Cənub QHT Platforması ilə sıx əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu diqqətə çatdırıb.

Azərbaycanın qlobal liderliyi

Sürətlə dəyişən dünyada qarşıya tez-tez yeni çağırışlar çıxır. Bir sıra hallarda ayrı-ayrı ölkələrin bu çağırışları qarşılamağa imkanları çatmır və onlar çətinliklərlə üzləşirlər. Belə vəziyyətlərdə qlobal həmrəylik bir zərurət qismində çıxış edir. Milli səviyyədə dünyaya nümunəvi inkişaf modeli təqdim edən Azərbaycan da daim o mövqedən çıxış edir ki, qlobal təhdidlər qarşısında beynəlxalq həmrəylik daha da gücləndirilməlidir. Əks halda bəşəriyyətin gələcəyini xilas etmək mümkün olmaz. Təkcə son illərdə Prezident İlham Əliyev mahiyyət etibarı ilə sivilizasiyaların birgəyaşayışını, multikulturalizmi təşviq edən, qlobal həmrəyliyin gücləndirilməsini hədəfləyən çoxlu sayda təşəbbüslər irəli sürüb və bu təşəbbüslər beynəlxalq birlik tərəfindən təqdirə qarşılanıb.

Bir neçə il bundan əvvəl yeni növ koronavirus pandemiyası dönməmində beynəlxalq birlik Azərbaycanın yaranan təhdidə necə böyük həssaslıqla yanaşdığını və həmin çətin günlərdə qlobal liderlik keyfiyyətləri nümayiş etdirdiyinin bir daha şahidi oldu. Milli səviyyədə pandemiya qarşı nümunəvi qaydada mübarizə aparan Azərbaycan, həmçinin Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına (ÜST), Qoşulmama Hərəkatında (QH) təmsil olunan dövlətlərə böyük həcmli dəstəyə yardımları göstərdi, “peyvənd millətçiliyi”nə qarşı çıxdı. Ölkəmizin təşəbbüsü ilə qlobal pandemiya ilə mübarizə mövzusunda Türk Dövlətlərinin Əməkdaşlıq Şurasının və Qoşulmama

Hərəkatının Təmas Qrupunun videokonfrans formatında Zirvə görüşləri keçirildi. Həmin dövrdə Prezident İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi QH-yə üzv ölkələr adından pandemiya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi məqsədilə dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində videokonfrans formatında BMT Baş Assambleyasının Xüsusi Sessiyasının keçirilməsi təklifini irəli sürməsi çox doğru olaraq qlobal təhdidə qlobal cavab kimi dəyərləndirilir. Sessiya baş tutdu və 150 ölkə tədbirdə qəbul olunan qətnamənin lehinə səs verdi.

Bu gün Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə liderliyi, həmçinin Qlobal Cənubu daim təşviq etməsi fonunda da qabarıq şəkildə nəzərə çarpır. Ölkəmiz Qlobal Cənubla Qlobal Qərb arasında dialoqun inkişafına davamlı töhfə verir. Etiraf olunur ki, bu gün Azərbaycan Qlobal Cənubun ümid yerinə çevrilib.

United Nations Office for South-South Cooperation

Öz növbəsində icraçı direktor Aygün Əliyeva QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin bu qlobal toplantıya tərəfdaş kimi dəstək olduğunu vurğulayıb. O, bu platformanın yaradılması ideyasının COP29 dövründə Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətindən gəldiyini məmnunluqla qeyd edib.

Son vaxtlarda aktuallığı artan iqlim çağırışlarına həssas yanaşması Azərbaycanın qlobal liderliyinə daha bir nümunədir. Ötən ilin noyabr ayında respublikamız BMT-nin iqlim konfransına -

COP29-a uğurla ev sahibliyi etdi. COP29-un keçirilməsi üçün Bakının

məkan seçilməsi beynəlxalq birliyin ölkəmizə artan inamını təsdiqləyir. Azərbaycan qısa müddətdə yüksək səviyyəli hazırlıqlar görməklə və konfransda bir sıra mühüm nəticələrə, xüsusilə də iqlim maliyyələşməsində, kiçik ada dövlətlərinə dəstək göstərilməsində irəliləyişlərə nail olmaqla bu etimadı yüksək səviyyədə doğrultdu. Elə Qlobal Cənub QHT Platformasının yaradılması da COP29-un gözəl miraslarından biridir. Xatırladaq ki, Azərbaycan Milli QHT Forumu 2024-cü il noyabrın 15-də COP29 çərçivəsində keçirilən Qoşulmama Hərəkatı regionu QHT-lərin “Cənub-Cənub əməkdaşlığı vasitəsilə iqlim fəaliyyətinin inkişafı: QHT-lərin rolu” adlı beynəlxalq konfransda Qlobal Cənub QHT Platfor-

COP29-un gözəl miraslarından biri

masının yaradılmasının vaxtının çatdığını elan edib. Bu təşəbbüs beynəlxalq dəstək qazanaraq 140-a yaxın ölkənin QHT-ləri tərəfindən alqışlanıb, 1000-dən çox xarici QHT bu təşəbbüsü müdafiə edən birgə boyanat yayıb.

Üzvlərinin 84 faizi inkişaf etməkdə olan ölkələrin vətəndaş cəmiyyətlərini təmsil edən COP29 QHT Koalisiyası da bu təşəbbüsün reallaşdırılması üçün çağırış edib. Koalisiya ötən ilin sonunda Qlobal Cənub QHT Platformasının təsisatlandırılması üçün məsələ qaldırıb, Azərbaycan Milli QHT Forumundan prosesin aparılması xahiş olunub. Öz növbəsində Azərbaycan Respublikasının QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyi yeni qlobal təşəbbüsün reallığa çevirməsinə dəstək göstərib. Dünyanın 110-dan çox ölkəsindən aparıcı QHT rəhbərləri onlara ünvanlanan dəvəti qəbul ediblər. Bu, həm Qlobal Cənub, həm də Azərbaycan üçün əsl QHT səfərbərliyidir

Yeni qlobal vətəndaş cəmiyyəti platforması aprelin 28-29-da Bakıda “Həmrəy fəaliyyət: yeni və ədalətli dünya üçün Qlobal Cənub QHT-lərinin gücləndirilməsi” adlı Forumda təsis edilib. Aygün Əliyevanın verdiyi məlumata əsasən, Forum 700-dən çox təşkilatı birləşdirir və iqtisadi, siyasi, sosial məsələlərin müzakirəsi üçün ideal bir platforma yaradır.

Yeni platformanın qısa müddətdə böyük populyarlıq qazanması və BMT səviyyəsində dəstəklənməsi heç də tədadiyi deyil. Etiraf olunur ki, Qlobal Cənubun problemləri daha çoxdur. Bu gün Qlobal

Qlobal Cənubun ümid yeri

Cənub açıq-aşkar dünyadakı ədalətsizliyin ünvanına çevrilib. Bəzə bir şəraitdə Azərbaycan haqq-ədalət, beynəlxalq hüquq prinsiplərindən çıxış etməklə Qlobal Cənubun yanında yer alır. Məhz respublikamızın fəallığının nəticəsidir ki, Qlobal Cənubun səsi dünyaya çatdırılır. Proseslər onu deməyə əsas verir ki, Bakıda yaradılan yeni QHT platforması əməkdaşlıq və Qlobal Cənubun problemlərinin həlli üçün daha geniş imkanlar açacaq.

Mübarizə FEYİZLİ

3 gündə 3 mina partlayışı...

Ermənistanın mina terroru davam edir

Azərbaycan dünyada mina terrorundan ən çox əziyyət çəkən ölkələrdən biridir. 30 illik işğal dövründə Ermənistan xeyli sayda hərbi cinayətlər törədib ki, bunların sırasında mina terroru da əsas yerlərdən birini tutur. Ermənistanın mina terroru hələ də davam edir. Son günlər ard-arda bir neçə mina hadisəsinin baş verməsi də bunun göstəricisidir.

Belə ki, mayın 30-da Tərtər rayonunun Qızıloba kəndi ərazisində mina hadisəsi baş verib. Daxili İşlər Nazirliyi, Baş Prokurorluq və Minatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) yaydığı məlumata görə, Tərtər rayonu, Yuxarı Qaradağlı kənd sakini 1978-ci il təvəllüdlü Telman Əhməd oğlu Hüseynov keçmiş təmas xəttində minalardan təmizlənməmiş Qızıloba kəndi ərazisində heyvan otarkən piyada öləyhinə mina partlayışı nəticəsində sağ ayağından xəsarət alıb. Xəsarət alan şəxs sağ ayağın pəncə hissəsinin cırılmış dağılmış yarasa diaqnozu ilə xəstəxanaya yerləşdirilib. Faktla bağlı Tərtər rayon prokurorluğunda araşdırma aparılır.

XİN: Mina partlayışları dinc sakinlərə zərər vurub

Mayın 31-də isə mina hadisəsi Goranboy rayonunun Yenikənd kəndi

ərazisində baş verib. Rayonun Qaraçinar kənd sakini, 1980-ci il təvəllüdlü Qalib Kamran oğlu Abbasov keçmiş təmas xəttində minalardan təmizlənməmiş ərazidə mal-qara otarkən minaya düşərək xəsarət alıb. Xəsarət alan şəxsin sol ayağı dizdən aşağı amputasiya edilib. Zərərçəkmişin müalicəsi hazırda Gəncə Şəhər Birləşmiş Xəstəxanasının nəzdində olan Abbas Səhəht adına xəstəxananın travmatologiya şöbəsində davam etdirilir.

Həmin gün Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi “X” hesabında mina terroru barədə paylaşım edib. Qeyd edilib ki, Azərbaycanda iki gün ard-arda baş verən mina partlayışları dinc sakinlərə zərər vurub: “Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini minalaməsi səbəbindən 2020-ci il Vətən müharibəsindən indiyədək 397 nəfər mina qurbanı olub. Yaşayış məntəqələri və qəbiristanlıqları hədəfə alan bu mənfur əməllər beynəlxalq humanitar hüquq pozur və sakinlərin öz evlərinə qayıtmasına mane olur”. Lakin XİN-in bu paylaşımından bir gün sonra - iyunun 1-də daha bir mina hadisəsi baş verib. Belə ki, Kəlbəcər in Susuzluq kəndi ərazisində kənd arası yolun çəkilişi zamanı “Avtoqreyder” markalı traktor minaya düşüb. Partlayış zamanı trak-

torun sürücüsü, Kürdəmir rayon sakini 1989-cu il təvəllüdlü Rəşadət Fikrət oğlu Əsədov xəsarət alıb. F.Əsədov Kəlbəcərdə yerləşən xəstəxanada müalicə alır. Hazırda onun vəziyyətinin normal olduğu bildirilir.

ANAMA, DİN və Baş Prokurorluq isə bir daha vətəndaşları təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməyə, mina təhlükəsi işarələrinin göstəricilərinə diqqətlə yanaşmağa və bələd olmadıqları ərazilərə daxil olmamağa çağırıb.

400 nəfərə yaxın mina qurbanı...

Bütövlükdə, 2020-ci il müharibəsindən bəri 400 nəfərə yaxın Azərbaycan vətəndaşı Ermənistanın mina terrorunun qurbanı olub. Bu, yalnız fiziki deyil, həm də insanların psixoloji və sosial baxımdan dərindən təsirləndiyi ciddi bir problemdir. İşğal dövründə ərazilərimizə basdırılmış minarlar regionda qalıcı sülhün bərqərar olmasına ciddi təhdid yaradır. Bu təhlükənin qarşısının alınması üçün beynəlxalq əməkdaşlıq və yardımlar olduqca vacibdir. Eyni zamanda, Ermənistanın minalarla çirkəndirdiyi ərazilərdəki humanitar vəziyyətin ciddi şəkildə nəzərə alınması və Ermənistanın beynəlxalq hüquq çərçivəsində məsuliyyətə cəlb edilməsi aidiyyəti beynəlxalq qurumlar qarşısında mühüm bir öhdəlik olaraq qalmaqdadır. Minaların məqsədlilik şəkildə basdırılması insan hüquqlarının ciddi şəkildə pozulmasına, regionda sülhün və təhlükəsizliyin bərpasını çətinləşdirməyə səbəb olur.

Beynəlxalq ictimaiyyət minatəmizləmə prosesinə dəstəyini gücləndirməlidir

Bütün bunları nəzərə alaraq, beynəlxalq ictimaiyyət minatəmizləmə fəaliyyətlərinin təxirəsalınmazlığını qəbul etməli, Azərbaycanın davam edən minatəmizləmə söylərinə dəstək olmalıdır. Müsbət haldır ki, ölkəmizin dostları bu istiqamətdə öz dəstəyini göstərir. Buna nümunə olaraq, aprel ayında Prezident İlham Əliyevin Çin dövlət səfəri çərçivəsində “Azərbay-

can Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi arasında humanitar minatəmizləmə sahəsində əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə dair Anlaşma Memorandumu”nun imzalanmasını göstərmək olar.

Bundan əlavə, aprelin 25-də Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallasın ölkəmizə səfəri zamanı da mina problemi diqqət mərkəzində olub. Birgə keçirilən brifinqdə Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov bildirib ki, mina problemi təkcə bizim üçün deyil, bütövlükdə region üçün ciddi təhlükə mənbəyidir. Nazirin sözlərinə görə, ölkəmiz üçün ən vacib istiqamətlərdən biri, 30 il işğal altında qalmış ərazilərimizin bərpası və yenidən qurulmasıdır. Bu prosesin əsas tərkib hissələrindən biri və ən böyük çətinlik yaranan amil mina problemidir. Bu istiqamətdə Azərbaycan çox böyük resurslar sərf edir. Lakin problemin miqyası o qədər genişdir ki, müharibənin başa çatmasından beş il keçməsinə baxmayaraq, biz hələ uzun illər bu problemə mübarizə aparmalı olacağıq. “Bu sahədə Avropa İttifaqı ilə

əməkdaşlıq mövucdur. Azərbaycan bu əməkdaşlığın daha da genişlənməsində və Avropa İttifaqı ilə birgə daha böyük layihələrin həyata keçirilməsində maraqlıdır. Ümid edirik ki, gələcək illərdə bu məsələyə xüsusi diqqət yetiriləcək”, - deyərək Azərbaycanın XİN başçısı vurğulayıb.

Kaya Kallas isə deyib ki, Avropa İttifaqı Azərbaycanda minaların təmizlənməsi prosesinə töhfə verməkdədir və ölkədə münafiqşənin izlərinin aradan qaldırılması istiqamətində səylərini davam etdirəcək.

Həmin gün ölkəmizdə səfərdə olan ATƏT-in Baş katibi Feridun Siniroğlu da təşkilatın Azərbaycan ərazilərinin minalardan təmizlənməsi sahəsində dəstək göstərməyə hazır olduğunu bəyan edib. Onun sözlərinə görə, ATƏT-in bu istiqamətdə zəngin təcrübəsi mövcuddur.

Bütün bunlarla yanaşı, beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistan tərəfindən törədilən hərbi və ekoloji cinayətlərə, humanitar hüquq pozuntularına sort reaksiya verməli, dəqiq mina xəritələrinin Azərbaycana təqdim edilməsi istiqamətində bu ölkəyə ciddi təzyiqlər göstərməlidir.

Nardar BAYRAMLI

Ermənistanda dövlət “kilsə islahatı”na start verir

Paşinyan II Qaregini zərərsizləşdirir

Ermənistanda parlament seçkiləri ilə bağlı polemikalar qızışmaqdadır. Seçkiyə hələ 1 il qalmasına baxmayaraq müəyyən qüvvələr ortaya çıxaraq indidən revanşizm toxumu səpməyə çalışırlar - xüsusilə, Azərbaycan ilə Ermənistan arasındakı sülh sənədinin bütün müddəalarının razılaşdırılması, baş nazir Paşinyanın

Konstitusiya dəyişikliyi və ATƏT-in Minsk Qrupunun ləğvi ilə bağlı müəyyən “isti” açıqlamaları revanşist qüvvələri hərəkətə gətirib. Gözlənilirdi ki, 2025-ci ilin əvvəlində Ermənistanın keçmiş “iqtidarı” - Sarkisyan-Köçəryan cütlüyü fəallaşdırılmışdı. Amma onların hansısa bir qalibiyyət əldə etmək imkanlarının aşağı

olduğunu anlayan bir sıra qüvvələr “meydana” yenidən kilsə kartını sürməyə çalışır. Beləliklə, Nikol Paşinyana qarşı yeni “müxalifət” məhz kilsənin olacağı gözlənilir.

Son günlər müşahidə olunan “söz atışması” da bunu təsdiqləyir. Artıq proseslərdə erməni kilsəsi daha çox “fəallıq” nümayiş etdirir. Ümumiyyətlə,

tarixən Ermənistan ilə Azərbaycan arasında yaranan qarşıdurmalarda hər zaman “xüsusi rol oynayan” erməni kilsəsi indiki mərhələdə də özünün qara niyyətindən əl çəkmək istəmir. Onlar uzun müddətdir ki, sülhün bərqərar olmasına, sabitliyin formalaşmasına qarşı qəti mövqe ilə çıxış edir, sülh prosesinə növbəti

dəfə pöl vurmaqdan ötrü cəmiyyətdə revanşizm hisslərini qızışdırır, itaətsizliyə, mitinglərə və yeni müharibəyə çağırırlar edirlər. Din hər zaman birləşdirici və sülhəradıcı funksiyası ilə tanınıb, şöhrət tapıb. Erməni kilsəsinin bu qızışdırıcı, müharibəyə təhrik edən mövqeyi isə heç bir dirlə, müqəddəsliklə uzlaşmır.

Qarşıdurma güclənir...

Qeyd edək ki, Ermənistan Milli Assambleyasındakı “Ermənistan” fraksiyası bəyanat yayıb. Bəyanatda bildirilir ki, “Ermənistan hakimiyyətinin kilsəyə və ali ruhani təbəqəyə qarşı yönəlmis hücumları ölkədə milli parçalanmanı dərinləşdirir, erməni kimliyinin əsaslarını sarsıdır və mənavi böhranı daha da artırır”. “Erməni Apostol Kilsəsi xalqımızın həyatında müstəsna rol oynamış və bu, Konstitusiyada da təsbit olunmuşdur”, - deyər bəyanatda vurğulanır. Sənəddə Paşinyanın kilsə, onun patriarxı və ruhani rəhbərliyinə qarşı ritorikası erməni xalqının ləyaqətini alçaldan, milli birliyi və dəyərlər sistemini sarsıdan davra-

niş kimi qiymətləndirilib. Fraksiya nümayəndələri qeyd ediblər ki, mövcud çətin və tələyüklü günlərdə milli qüvvələrin birliyi və qətiyyəti hər zamankindən daha çox vacibdir.

Verilən bəyanatda maraqlı bir nüans diqqət çəkir - etiraf olunur ki, ölkədə milli parçalanma var və baş verənlər bu parçalanmanı daha da də-

Paşinyandan Qareginə təhqir...

rinləşdirir. Nəzərə alınmalıdır ki, kilsə ilə Paşinyan arasındakı “atışmalar”ın əsası 2018-ci ildən başlayır. Ölkənin idarəçiliyinə müdaxilə etmək üçün xüsusi imkanları olan kilsə bundan imtina etmək istəmir - Paşinyan isə kilsənin ölkənin siyasi həyatına müdaxiləsi ilə razılaşmır. Elə son çəkişmənin də mahiyyəti və motivi bundan ibarətdir. Belə ki, bir neçə gün öncə Nikol Paşinyanın sosial mediada təhqiramiz paylaşımının da məhz ermənilərin katolikosu II Qareginə ünvanlandığı iddia edilirdi. Bundan öncə isə Paşinyan bildirmişdi ki, bütün ermənilərin katolikosunun seçilməsin-

də son qərarı Ermənistan hökuməti verməlidir. O vurğulamışdı ki, Ermənistan Apostol Kilsəsinin rəhbərinin seçilməsi qaydası dəyişməlidir - dövlətin seçkilərdə həlledici səsə sahib olması və namizədlərin etik baxımdan yoxlanılması vacib şərt kimi önə çıxarılmalıdır.

N.Paşinyan Ermənistanda bözi kilsələrin acınacaqlı vəziyyətdə olduğunu da demişdi və o əlavə etmişdi ki, kilsələrin əksəriyyəti tikinti tullantıları anbarı kimi istifadə edilir. “Kilsələrdə əlavə mərmər plitələr, sement kisələri, paslı armaturlar saxlanılır. İnsan ruhani bir şeylə təmasda olmaq üçün kilsəyə gedir. Amma birdən içəri girirson və görürsən ki, zibil səpələnib, kiminsə paltar, ayaqqabısı, çarpayısı qoyulub”, - deyər baş nazir gileyilib. Paşinyan vurğulayıb ki, kilsələrlə bağlı standartlar tətbiq edilməlidir.

Siyasi vəziyyət gərginləşir...

Bu bəyanatlar və son paylaşım isə siyasi rəhbərliklə kilsə arasındakı ziddiyyəti daha dərinləşdirib. Kilsənin bölgədə sülhün formalaşmasına qarşı tutduğu mövqe sirs deyil - hətta ötən Qareginin hakimiyyətə “həvəsləndirdiyi” Tavuş yeparxiyasının rəhbəri arxiyepiskop Baqrat Qalstanyan bildirmişdi ki, “bəli, mən özümü revanşist hesab edirəm və ömrümün son saniyəsinə qədər belə yaşayacam”. Göründüyü kimi, qətlamlar, terror, işğal düşüncəsi ermənilərdə hər zaman kilsə ideologiyası olub və Qalstanyanın açıqlaması da bunu təsdiqləyir. Erməni kilsələrinin rəhbərlərinin çıxışlarında daima qızışdırıcı, təhrikəddi “tələblər” səsləndirməsi, insanları qarşıdurmaya sövq etməsi artıq ənənə halını alıb.

Dövlət isə kilsənin onun işlərinə qarışmasını qəbul edə bilmir - Paşinyan daima din xadimlərinin fərqli dairələrin təsiri altında olmasına işarələr vurur və öz fikirlərində bununla bağlı fikirlər səsləndirir. Nəticədə isə vəziyyət daha da gərginləşir - maraqlıdır ki, kilsənin mövqeyini “dəstəkləyən”lər də situasiyadan istifadə edərək özləri üçün siyasi üstünlük formalaşdırmağa çalışırlar. Kilsənin “azad” fəaliyyətini qanunvericiliklə əsaslandırmağa niyyətənələrin məqsədi bəllidir - məsə-

lən, Ermənistanın İrəvan Dövlət Universitetinin Teologiya fakültəsinin Dinşünaslıq kafedrasının müdiri Pargev Barsəqyan bildirib ki, dövlət kilsənin fəaliyyətinə nəzarət etməməli, əksinə onun azad, şəffaf və demokratik fəaliyyətini təmin etməlidir. O bildirib ki,

Ermənistan Konstitusiyasına əsasən, baş nazirin dini təşkilatların, o cümlədən Ermənistan Apostol Kilsəsinin rəhbərinin seçilməsinə qarışmaq, namizədlərə “etik yoxlama” tətbiq etmək hüququ yoxdur. O qeyd edib ki, Kilsə rəhbəri Milli Kilsə Yığıncağı tərəfindən seçilir və bu prosesin öz daxili nizamnaməsi var. Dövlətin bu sahəyə qarışması, o cümlədən hər hansı yoxlama aparması qanuna ziddir. Ən yaxşı halda dövlət yalnız şəffaf və demokratik mühitin təminatçısı olmalıdır.

adlanır və “bütün ermənilərin katolikosu” olaraq tanınır. Kilsənin ali dini rəhbərliyinin baş qərargahı Eçmiədzin şəhərində yerləşir. Kağız üzərində Erməni Apostol Kilsəsi heç bir xarici dini struktura tabe ol-

Erməni kilsəsi, yoxsa siyasi alət...

Qeyd edək ki, Erməni Apostol Kilsəsi təkcə dini deyil, həm də milli və siyasi institut kimi fəaliyyət göstərir. Kilsənin başçısı Katolikos

masa da və müstəqil avtokefal (özünüidarə edən) kilsə sayılsa da, bu əslində, belə deyil. Xüsusilə xaricdə yaşayan erməni lobbisi kilsənin

yönləndirilməsində, dövlət işlərinə qarşısında mühüm rol oynayır. Katolikosun seçilməsi üçün isə xüsusi Kilsə Məclisi toplanır. Bu məclisdə din xadimləri ilə yanaşı, erməni diasporasının nümayəndələri və siyasi elita da iştirak edir - başqa sözlə, separatizmi yayan, müharibə və barbarlıq təbliğ edən erməni ideologiyasının aparıcı ünsürü olan kilsə başçısı xarici dairələr tərəfindən “təyin” olunur. Təyinat müddətinə gəldikdə isə katolikos ömürlük seçilir.

Vurğulandığı kimi, Apostol Kilsəsi Ermənistanın daxili siya-sətində gizli və açıq formada ciddi rol oynayır. Parlament seçkiləri, konstitusiya dəyişiklikləri və milli təhlükəsizlik məsələlərində açıq bəyanatlar verir. Kilsə bözən Ermənistan hökumətinə təzyiqlər göstərir və kilsəyə qarşı çıxan siyasi fiqurların nüfuzdan salınmasında vasitə kimi çıxış edir - hazırkı situasi-

yada bunun daha real şahidi olur. Sirs deyil ki, ABŞ, Fransa, Livan və Rusiyada formalaşan erməni lobbisi kilsə vasitəsilə Ermənistanın daxili siyasi proseslərinə ciddi şəkildə təsir edə bilirlər. Eyni zamanda, kilsəyə geniş iqtisadi imtiyazlar verilib - bunların arasında vergi güzəştləri, daşınmaz əmlak azadlığı, təhsil və media üzərində təsir də var. Kilsə, həmçinin Ermənistanın silahlı qüvvələrdə güclü təsir imkanlarına malikdir. Vaxtilə Qarabağ məsələsində kilsə açıq şəkildə erməni işğalçılığını, soyqırımını dəstəkləmiş, işğala haqq qazandırmış, hətta onun “ideoloji əsaslarını” yaratmağa çalışmışdı. Kilsə, həmçinin tarixi saxtakarlıqların “təbliği” ilə də məşğuldur. Vaxtilə Azərbaycanın işğal altında saxladığı ərazilərdəki Alban kilsələrini “erməni abidələri” kimi qələmə verərək beynəlxalq manipulyasiya aparır. Nəticə etibarilə Apostol Kilsəsi təkcə dini qurum deyil, həm də erməni milli ideologiyasının və separatizmin dayağı kimi çıxış edir. Dövlət idarəçiliyindəki iştirakı, seçki sistemində təsiri və diaspora ilə koordinasiyası onu sadəcə, dini yox, geosiyasi alət səviyyəsinə yüksəl-dib.

SADİQ

Polşanın yeni dövlət başçısı kimdir?

Karol Navrotski Tramp administrasiyası ilə əlaqələrin gücləndirilməsinin tərəfdarıdır

Polşada iyunun 1-də keçirilən prezident seçkilərinin ikinci turunun nəticələrinə əsasən müxalif Hüquq və Ədalət Partiyasının namizədi, Milli Yaddaş İnstitutunun rəhbəri Karol Navrotski qalib gəlib. Polşa Mərkəzi Seçki Komissiyasının məlumatına görə, prezident seçkilərinin ikinci turunda bülletenlərin 100 faizinin hesablanmasıdan sonra Karol Navrotski 50,89 faiz səsə dövlət başçısı seçilib. Onun rəqibi, hakim koalisiyanın dəstəklədiyi Varşava meri Rafal Tşaskovski isə 49,11 faiz səs toplayıb.

Xatırladaq ki, seçkilərin birinci turu mayın 18-də keçirilmişdi. Prezidentlik uğrunda 13 namizəd mübarizə aparsa da, ikinci tura ən güclü namizəd olan Navrotski və Trzaskovski qalmışdı. Birinci turda Varşava meri Rafal Trzaskovski kiçik fərqlə müxalifət olan rəqibi Navrotskidən öndə idi. Lakin ikinci tur müxalif “Hüquq və Ədalət” partiyasının namizədinin qələbəsi ilə yekunlaşdı.

Rusiya yeni prezidenti axtarısa verib?

Bəs Polşanın yeni dövlət başçısı kimdir? Qeyd edək ki, Karol Navrotski 3 mart 1983-cü ildə Qdansk şəhərində anadan olub. Gəncliyində futbol və boksla məşğul olub. O, “Ex Siedlce” və “KKS Gedania” futbol koman-

dalarında oynayıb. 2004-cü ildə Polşa Kuboku uğrunda Zonal Boks Turnirində birinci yeri qazanıb. 2003-cü ildə doğma şəhərində Ali Biznes və İdarəetmə Məktəbini, 2008-ci ildə isə Qdansk Universitetinin Tarix İnstitutunu bitirib. Karol Navrotski tarixçi kimi Polşada anti-kommunist müqaviməti mövzusunda araşdırıb. 2013-cü ildə tarix üzrə humanitar elmlər doktoru elmi dərəcəsi alıb, dissertasiyasının mövzusu “1976 - 1989-cu illərdə Elblag Vovyevo-dalıqında kommunist hökumətinə qarşı sosial müqavimət” olub.

K.Navrotski 2021-ci ildə Milli Yaddaş İnstitutunun rəhbəri seçilib. Həmin il o, Polşanın tarixi və tarixi haqqında həqiqətlərin sənədləşdirilməsindəki xidmətlərinə görə gümüş “Xidmət Xaçı” ordeni ilə təltif edilib. 2024-cü ildə isə Polşada “Qırmızı Ordu”nun abidələrinin sökülməsində iştirak etdiyinə görə Rusiya Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən axtarısa verilib.

Navrotski katolik dəyərləri və milli kimliyi müdafiə edən bir siyasətçidir. Onun siyasi xətti daha çox dövlət suverenliyinə, ənənəvi ailə

modelinə və Avropa İttifaqının daxili siyasətinə qarşı ehtiyatlı münasibətə əsaslanır. Navrotski Brüsselin Polşaya hüquqi və ideoloji diktə etməsinə qarşı çıxır və milli qanunların Avropa hüququndan üstün olduğunu bildirir. Eyni zamanda, K.Navrotski ABŞ Prezidenti Donald Trampa və onun siyasi

fəlsəfəsinə müsbət yanaşır. O, hələ Trampın birinci hakimiyyəti dövründə ABŞ-Polşa münasibətlərinin zirvəyə adığı qeyd edir və bu xəttin davam etdirilməsinin tərəfdarıdır. Hərbi sahədə ABŞ-la əməkdaşlığı gücləndirməyi və NATO çərçivəsində bir-bəşə Amerikanın dəstəyinə söykənməyi prioritet hesab edir.

Navrotskinin Ukrayna ilə bağlı mövqeyi...

Ukrayna məsələsinə gəlincə, K.Navrotski daha çox milli təhlükəsizlik və sərhəd müdafiəsi prizmasından yanaşır. Onun fikrincə, Polşanın şərq sərhədləri Rusiyanın işğal siyasəti fonunda təhlükə altındadır və bu səbəbdən Ukraynaya hərbi və texniki dəstək artırılmalıdır. Bununla yanaşı, Navrotski Ukraynadən gələn qaçqınlarla bağlı siyasətin sərtləşdirilməsini, onlara yalnız müvəqqəti qoruma rejimi çərçivəsində yardım göstərilməsini zəruri hesab edir. Yeni dövlət başçısı Ukrayna ilə olan yardımın Polşanın strateji maraqları ilə şərtləndirilməsinin tərəfdarıdır. Navrotski hesab edir ki, Polşanın ABŞ-la müdafiə sahəsində əməkdaşlığı Ukraynaya yardımla paralel aparılmalı və Polşanın öz təhlükəsizlik maraqları ön planda saxlanmalıdır.

Sağçılar Baş nazir Donald Tuskun istefasını tələb edir

Yeri gəlmişkən, Polşada prezident seçkilərinin ikinci turunda müxalif Hüquq və Ədalət Partiyasının namizədi Karol Navrotskinin qələbəsindən sonra sağçılar Baş nazir Donald Tuskun istefasını tələb edirlər. Bu tələbi ilk səsləndirənlərdən biri Hüquq və

Ədalət Partiyasının Seymdəki (parlamentin aşağı palatası) nümayəndəsi Anjey Slivka olub. Deputatın sözlərinə görə, seçkilərdə Karol Navrotskinin əsas rəqibi Varşavanın meri Rafal Tşaskovski deyil, Donald Tusk olub. “Rafal Tşaskovski Donald Tuskun göstərişlərinin icraçısıdır və Tusk uduzub”, - deyər Anjey Slivka bildirib. Onun fikrincə, Karol Navrotskinin qələbəsi “hökumət üçün qırmızı vərəqə”dir.

Polşanın Baş naziri Donald Tusk isə bu həftə öz kabinetinə etimadsızlıq votumunu Seymə təqdim edəcək. Bildirilir ki, Tuskun təşəbbüsünün əsas məqsədi növbədənkenar parlament seçkilərinin elanı ilə bağlı bütün şayiələri dayandırmaqdır. Nazirlər Kabinetinə etimadsızlıq səsverməsi hakim “Vətəndaş Koalisiyası” partiyasının rəqibi olan Karol Navrotskinin prezident seçkilərində qalib gəlməsindən sonra aktuallaşıb. Hələ Navrotskinin qələbəsindən əvvəl Tusk prezident seçkilərindən sonra nazirliklərin sayını azaltmaqla hökuməti yenidən təşkil edəcəyini açıqlamışdı. Yeni prezidentin isə hökumətinə müxalif olması Tusk Nazirlər Kabinetində daha ciddi dəyişikliklərin baş verəcəyini istisna etmir.

N.BAYRAMLI

Birləşdirici missiya - Azərbaycançılıq!

Milli ideologiyamızın təbliği önəmlidir...

Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği və onun təməl prinsiplərinin cəmiyyətə çatdırılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ona görə ki, dövlətin möhkəmlənməsində və dayanıqlı əsaslara söykənərək inkişaf etməsində bu ideologiya əsaslı rol oynayır. Daha dəqiq desək, azərbaycançılıq ideologiyası həm də birləşdirici missiyanı həyata keçirir. Azərbaycançılığın ictimai fikirdə aparıcı yer tutmasının və vətəndaşlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilməsinin əsas səbəbi onun xalqımızın tarixi keçmişi, bu günü və gələcəyi ilə sıx şəkildə bağlı olmasından irəli gəlir. Azərbaycançılıq ideyası ölkəmizdəki dini-etnik qrupların maraqlarına cavab verən, onların qarşılıqlı anlaşma mühitində yaşamasını təmin edən milli həmrəylik mənbəyidir.

Ulu öndər Heydər Əliyev hər bir Azərbaycan vətəndaşını milli-mənəvi dəyərlərə sadıq olan, təşəbbüskarlığı ilə ictimai həyatda fəal rol oynayan, vətəninə və xalqını sevən insanlar kimi görmək istəyirdi. Ona görə də Ümummilli lider vətəndaşlarımızı bir amal və məqsəd ətrafında birləşdirən azərbaycançılıq ideyasını milli ideologiya səviyyəsinə qaldırdı. Bu ideologiya cəmiyyətin bütövləşməsinə, vətəndaş həmrəyliyinə və ümumxalq birliyini təmin edən mühüm faktor oldu.

Azərbaycançılıq milli mənsubiyyəti qorumaqdır...

Mövzunu “Yeni Azərbaycan”-a şərh edən Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü, deputat Bəhrüz Məhərrəmov bildirib ki, Ümummilli lider azərbaycançılığın tarixən formalaşmış ayrı-ayrı komponentlərini vahid sistem və konsepsiya halına gətirərək onu dövlət idarəçiliyinin elmi-nəzəri əsasına çevirib. Onun sözlərinə görə, məhz Heydər Əliyev düşüncəsinin sayı ilə azərbaycançılıq mahiyyətə real məzmun daşıya-raq praktikada realizə imkanları qazandıb: “Ulu öndər daim vurğulayırdı ki, azərbaycançılıq ideologiyası real müstəqilliyə nail olmaq, vahid, bölünməz Azərbaycanı qoruyub saxlamaq və

möhkəmləndirmək üçün vasitədir. Heydər Əliyevin fəlsəfi baxışlarına görə, azərbaycançılıq milli mənsubiyyəti, milli-mənəvi dəyərləri qoruyub saxlamaq, eyni zamanda onların ümumbəşəri dəyərlərə inteqrasiyasından bəhrələnmək deməkdir. Ulu öndər azərbaycançılığı milli ideologiyaya çevirməklə cəmiyyətin həmrəylik və bütövlüyünə, mənəvi birliyinə nail oldu”.

Vahid ideallar naminə...

Deputat qeyd edib ki, azərbaycançılıq ideologiyası dünya azərbaycanlılarının vahid ideya ətrafında birləşməsinə şərtləndirən tarixi-siyasi amillərin təsnifatını, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində dövlətin qarşısında duran vəzifələri, onların Azərbaycana münasibətdə üzərinə düşən mədəni öhdəlikləri, habelə azərbaycanlı anlayışının sosial-fəlsəfi məzmununu müəyyənləşdirən konsepsiyadır: “Azərbaycançılıq millətdən asılı olma-ya-raq, özünü azərbaycanlı sayan vətəndaşların həmrəyliyi üçün möhkəm istinad mənbəyi, ideoloji bünövrədir. Bu ideologiyanın xarakteri həm də bütün dünyaya səpələnmiş 50 milyondan artıq azərbaycanlı vahid ideallar naminə səfərbər etmək qüdrəti ilə müəyyən olunur”.

Ənənələrimizin ötürülməsində mənəvi körpü

B.Məhərrəmovun fikrincə, azərbaycançılığı şərtləndirən ən mühüm amillərdən biri də milli ənənədir: “Ənənələr xalqın keçdiyi zəngin tarixi yolun müntəzəm rəqəbi yaşama təcrübəsinin özündə qoruyub saxlayır. Deməli, azərbaycançılıq ideologiyası həm də xalqın tarixən tapındığı müntəzəm ənənələri gələcək nəsillərə ötürən mənəvi körpüdür. Azərbaycançılığın gücü, eyni zamanda, fərdi maraq və meylləri dövlət siyasəti ilə birləşdirmək, xalqın milli-mədəni eyniyyətini qoruyub saxlamaq imkanları ilə ölçülür”.

zu daha da yüksəlmiş və regionda söz sahibinə çevrilib. Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi siyasi kursun Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində Azərby-

Ulu Öndərin gerçəkləşən arzusu ...

can yeni inkişaf mərhələsinə daxil oldu. Bu da münasibətin aradan qaldırılması üçün ciddi siyasi-iqtisadi və mədəni-psixoloji zəmin yaratdı. 2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcridatı nəticəsində başlayan müharibədə xalqımız İlham Əliyevin prinsipial və qətiyyətli mövqeyinin, ən ekstremal şəraitdə belə uğurlu diplomatiya yürütdüyünün bir daha şahidi oldu. 44 gün davam edən Vətən müharibəsində Azərbaycanın işğal olunmuş əraziləri İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə erməni qoşunlarından azad edildi. Ötən il sentyabrın 19-20-də keçirilən lokal antiterror tədbirləri nəticəsində isə Azərbaycanın suverenliyi tam bərpa olundu. Bu qələbələr Azərbaycan tarixinin şanlı səhifəsini təşkil edir. Son 200 ildə ilk dəfə olaraq Azərbaycan itirilmiş torpaqlarını azad etməklə tarix yazdı. İndi Azərbaycan bayrağı Qarabağın bütün ərazilərində - Xankəndi, Əsgəran, Xocalı, Ağdərə və Xocavənddə dalğalanır”.

Yeganə BAYRAMOVA

Dublin yəhudisinin odisseyası

Ceyms Coysun “Uliss” romanı haqqında

əvvəli ötən saylarımızda

Dəfn mərasimində Leopold Blumla Stivenin atası Saymon Dedal ordan-burdan söhbətləşib keçmiş-dən-gələcəkdən söz salırlar, Blumun atasının intiharından, arvadının gələcək qastrol səfərindən danışirlər. Qəbiristanlıqda Blum o dünya, əbədiyyət, qiyamət günü ölülərin diriləcəyi ilə bağlı ironik düşüncələrə dahır. Stivendən fərqli olaraq bir yəhudi balasının, dünyanın yarısını öz dininə, tanrısına yoluxdurmuş bir qövmin törəməsinin ateizmi, dinsizliyi artıq fərdi məsələ deyil - bu, yəhudi xalqının neçə min illik tanrısından ala bilmədiklərinin qisası, metafizik qiyamdır. Hec təsadüf deyil ki, peyğəmbərlərlə yanaşı ən qatı ateist filosoflar, metafizik aləmə, göylər səltənətinə ən sərt şəkildə meydan oxuyan mütəfəkkirlər də yəhudilərdən çıxır.

Dəfndən sonra Blum reklam agentini kimi əməkdaşlıq elədiyi qəzetin redaksiyasına gedir. Dostunun dəfndə gördüyü bəzi adamlarla (professor, vəkil, redaktor) burada yenidən rastlaşırlar. Arada Blum redaksiyadan çıxıb çox keçmədən yenə qayıdır, onun olmadığı müddətdə ofisə Stiven Dedal gəlib məktəb direktorunun qeydlərini redaktora çatdırır. Bir az laqırtı vurandan sonra Stiven hörmətli cənabları meyxanaya dəvət eləyir. Redaktor ləngiməyə məcbur qalır, Blum gələndə isə ağzının acısını onun üstünə tökir. Blum port vəziyyətdə redaksiyadan çıxıb şəhərin canına düşür. Yavaş-yavaş mədəsi açılıq signalı verir. Yol boyu qarşısına çıxıb hal-əhval tutan tanışları birtəhər yola verə-verə günorta saat ikidə özünü kafeyə salır. Kafenin daimi müstətilərindən biri müdirə Blumun mason olduğunu pıçıldayır.

Elə həmin saatda Dublin kitabxanasında mühazirə deyən Stiven Dedal şəhər ziyalıları qarşısında Şekspirin həyatı, yaradıcılığıyla bağlı bəzi müəmmalları çözməyə çalışır. Fikirlərinin orijinallığına, dinləyicilərdə dərin maraq oyatmasına baxmayaraq nə onun şeirlərini gənc şairlərin yaradıcılığına həsr olunmuş almanaxda çap eləyən, nə də onu sayıb elitar ədəbi məclislərə çağıran var.

Kitabxanaya Blum da gəlib çıxır, ancaq onlar bu səfər də qarşılaşmırlar. Dost-taşıqlar Leopoldun arvadının gözəlliyindən dəm vururlar, Blum özü isə bu vaxt mazoxist məzmunlu kitablardan birini seçib götürür. Bu daqiqələrdə Buyan Boylan onun yaşadığı ünvana şərab, mermeyvə göndərir. Onunla təsadüfən qarşılaşan Blum Boylanın izinə düşüb sahiləki restorana girir, bir tanışıyla nahar eləyib musiqiyə qulaq asır, elə orada da öyrənir ki, arvadının məşuqu faytona minib harasa yola düşməkdədir. Özü olmayanda evində nələr baş verdiyini xəyalına gətirə-gətirə Martaya cavab məktubu yazıb onunla görüşü ertələyir, bununla da bu görüşdən ala biləcəyi həzzin ömrünü uzatmağa çalışır.

Saat beşdə Barni Kirnan adlı birinin meyxanasına irland patriotları yığırlar. Onlar ölkələrinə üz verən müsbətlərin səbəbini istismarçı ingilislərdə, bir də məkrli yəhudilərdə görürlər. Dostunun dəfniylə bağlı bir sığorta məmuru soraqlayan Blum da bu girdaba baş vurur. Sərxoş patriotlar onların ingilislərə qarşı ekstremist çıxışlarını dəstəkləməyən Blumu gözümçüydən salıb əzirlər, lap axırda ingilislərdən qurtarıb yəhudilərə keçirlər. Blum onların əlindən çıxıb karetyaya minəndə patriotlar onun arxasınca boş butulka tolaqlayırlar.

Axşam saat səkkizdə Blum dəniz qırağındakı çimərlikdə oturub yaxınlıqdakı üç qızdan birinə baxa-baxa erotik fantaziyalara uyur, qızlar durduqları yerdən tərpənəndə Leopold ən çox bəyəndiyi qızın arxsaq olduğunu görür. Az sonra saatının beşin yarısında dayandığından duy-yuq düşən Blum bəyindən sürətli bir fikir keçir: yəqin Molli ona elə həmin saatın həmin daqiqəsində xəyanət eləyib...

Arvadını görməyə Blumun həvəsi yoxdur, ona görə də evə qayıdışını mümkün qədər yubatmağa çalışır.

Saat onda ayaqları onu doğuş məntəqəsinə aparıb çıxarır, burada bir çoxuşaqlı qadın üç gündür bətinəki növbəti körpədən azad ola bilmir. İçəri girəndə Blum bir dəstə cavanın yeyib içib hallandığını görür. Onların arasında Stiven Dedal, Bık Mallıqan da var. Leopold da onlara qoşulub içir, gənclərlə söhbətləşir. Mamaça üç gündən bəri ağrı çəkən ananın, nəhayət, azad olduğunu deyəndə həminin kefi kökəlir, həm məclis, həm bəyilər daha da qızırlar. Gənclər qərara gəlirlər ki, buradan durub meyxanaya daşlansınlar, məclisi orada davam elətsinlər.

Stivenlə bir dostu ümumxanaya getmək niyyətiylə dəstədən ayrılırlar. Nədənsə Blumun da Stivenə quşu qonur, o da bu iki gəncin izinə düşüb getməyə başlayır. Onu da deyək ki, Molli Leopold Bluma illər öncə bir oğlan da doğubmuş, ancaq zavallı körpə çox yaşamayıb, heç bir yaşına çatmamış tələf olub. İndi Stiven nədənsə Bluma həmin uşağın təəlləsi kimi görünür, özündə bu oğlana qarşı bir doğmalıq hiss eləyir.

Gecə yarısı Blum özünü əlaqəsizlik yuvasının tam böyüyəndə tapır. İçkinin təsirindən onu qara basır, ölüb getmiş valideynləri, gündüz nəfəsinə yedirdiyi qadınlar-qızlar, təsadüfən qarşılaşdığı adamlar gözü-nə görünür. Düşüncənin halı fizioloji nəticələrə də özünü çox gözəltirir. Blum qədim peşə sahibinə qəlbənin ən dərin küncündə yatan intim sirləri, iyrənc fantaziyaları açıb söyləyir, içindəki kirli xəyalları, çirkin niyyətləri həvəslə fəş eləyir.

Eys-ışrətin şıdırdığı vaxtında Stivenin də gözü-nə anasının xəyalı görünür. Oğlan hövüllənib küçəyə qadır, orada da əsgərlərlə davaya düşür. Blum onun ardınca gedib aranı birtəhər sakitləşdirir, yerə sürilib təmələyə toza bulamış gəncin üstünə əyiləndə sərxoş gözləriylə onun on bir il bundan qabaq tələf olmuş körpə oğlu Rudi olduğunu görür...

Bunun ardınca kitabın üç fəsiləndən ibarət üçüncü hissəsi gəlir. Leopold Blumla Stiven Dedal saat birdə özlərini gecə növbəsinə qalan faytonçulara xidmət göstərən bir çayxananın küncünə verirlər. Tez-tez qırılan söhbəti canlandıрмаq üçün Blum bir ucdan üyüdüb tökir, Mollinin şəklini Stivenə göstərib, onu arvadıyla tanış eləmək üçün evinə aparmaq istəyir.

Bir-birinə söykənə-söykənə, rəbbitəz danışa-danışa yol yeriyən “ata-bala” saat ikidə Blumun evinə çatır. Qapını çətinliklə açıb mətbəxə keçirlər, kakao içib ordan-burdan danışrlar, sonra bağa çıxıb xırda ehtiyaclarını ödəyirlər, nəhayət, sağollaşib ayrılırlar.

Arvadiyla yanaşı yatağına uzananda Blumun gözü-nün qarşısında cürbəcür xəyanət ssenariləri canlanır. Sayıqlayırmış kimi öz-özünə bir xəyali danışandan sonra onu yuxu aparır.

Leopold Blumun miskin odisseyası, “mifik” macəraları aşağı-yuxarı bunlardan ibarətdir. İyirmiinci yüzilliyin başında mif, əfsanə belə bir bəz, puç, bəyazıq həyat gerçəkliyinin dibinəcənə təəzəllə uğradı. Sonrakı onilliklərdə mifə qayıdış siyasətdə fəlakətə, sənətdə yüksəlişə müşayiət olundu...

Sonuncu fəsil, deyildiyi kimi, yuxulu Molli Blumun nizamızs şüur axını, onun təhtəlsizliyinə öz ifadəsində səsləndirilməsidir. Bir filoloq obrazlı şəkildə belə demişdi: elə bil qadının başının qapağını götürüb, bəyindən kəcnələri olduğu kimi yazıya almısın. O metoda bundan sərrast tərifi vermək çətindir.

Fəxrü Uğurlu

davamı növbəti sayımızda

ABŞ ilə İran razılığa gəlsə... Tramp məhdudiyyətləri ləğv edəcək?

Omanın vasitəçiliyi ilə ABŞ və İran arasında son iki ayda aparılan diplomatik təmaslar, o cümlədən Məqsətdə baş tutan görüşlər artıq öz nəticələrini göstərməyə başlayıb. Belə ki, “The Wall Street Journal” nəşrinin məlumatına görə, Vaşinqton İrana qarşı yeni sanksiyaların tətbiqi üçün bütün fəaliyyətləri dayandırmağı” tələb edən direktiv göndərib. Bu, Trampın İrana qarşı “maksimum təzyiq” siyasətinə faktiki olaraq son qoyması anlamına gəlir. Levittin müavini Anna Kelli nəşrə şərhində bu məlumatı birbaşa təkzib etməyib, ancaq bildirib ki, “ya Ağ Ev, ya da müvafiq nazirliklər sanksiyalarla bağlı hər hansı yeni qərarı elan edəcək”.

Nəşrin məlumatında, həmçinin bildirilir ki, Vaşinqton sonuncu dəfə mayın 21-də Tehrana məhdudiyyətlər tətbiq edib. O vaxtdan bəri Maliyyə Nazirliyi yeni sanksiyaların elanını ən azı iki dəfə təxirə salıb.

Yeni saziş imzalanacaqmı?

Trampın İranla bağlı bu qərarı onun administrasiyasının bəzi rəsmiləri tərəfin-

dən birmənalı qarşılanmayıb - onlar fasilənin uzun müddət çəkəcəyindən və eks-təsirlərindən narahatdırlar. Beynəlxalq ekspertlərin bir qismi isə hesab edir ki, Trampın bu yanaşmasının məqsədi İranın nüvə proqramı üzrə danışıqlar fonunda gələcək məhdudlaşdırıcı tədbirləri nəzərdən keçirməkdir. Eyni zamanda, bəzi Qərb KİV-lərində Vaşinqton və Tehranın yaxın gələcəkdə nüvə enerjisi ilə bağlı saziş imzalayacağı

barədə məlumatlar dolaşmaqdadır.

Sabitlik üçün yeni imkanlar

Məsələ ilə bağlı Yaxın Şərq üzrə ekspert Vüqar Zifəroğlu “Yeni Azərbaycan” qəzetinə şərhində qeyd edib ki, Vaşinqton və Tehran arasında hazırkı təmaslar Yaxın Şərq üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir: “ABŞ-İran münasibətlərində buzların əriməsi - xüsusən də sanksiyaların müvəqqəti dayandırılması və Omanın vasitəçiliyi ilə aparılan dialoq Yaxın Şərqdə geosiyasi proseslərə dərin və çoxşaxəli təsir göstərə bilər. Bu addım yalnız iki ölkə arasında deyil, bütövlükdə regionda sabitliyin və əməkdaşlığın formalaşmasında, habelə iqtisadi və nəqliyyat sahəsində yeni imkan-

lar açır. Eyni zamanda, nüvə razılaşmasının bərpası perspektivləri güclənsə, bu, Yaxın Şərqdə silahlanma yarışının qarşısını almağa kömək edə bilər,” - deyər V.Zifəroğlu vurğulayıb. Ekspertin sözlərinə görə, ABŞ-İran münasibətlərinin yumşalması Yaxın Şərqdə müxtəlif güc mərkəzləri arasında qarşılıqlı razılaşmaya və koordinasiyanın artmasına yol açar bilər: “Ən azı Yəmən, İraq və Suriya kimi münaqişə bölgələrində - İranın təsir imkanlarının məhdudlaşdırılması və diplomatik həll yollarının təşviq edilməsi mümkündür. Nəzərə almaq lazımdır ki, son 2 ildə İran vaxtilə təsir imkanlarının olduğu bölgələrdə kifayət qədər zəifləyib”.

Müsbət nəticənin regional təsiri...

Ekspert, həmçinin bildirib ki, ABŞ-İran dialoqu, İbrahim razılaşmaları çərçivəsində ərəb ölkələrinin İsrailə münasibətlərinə də təsir edə bilər: “İrandan gələn “eqzistensial təhlükə” ritorikasının

yumşalması, Körfəz ölkələrinin öz siyasətlərini daha balanslı qurmasına imkan verəcək. Lakin Təl-Əvivin İranla bağlı güzəştlərə qarşı kəskin reaksiyası regional sabitliyi yenidən poza bilər. Nəzərə almaq lazımdır ki, İran daxilində də sərt mövqei qüvvələr mövcuddur və onlar ABŞ-la aparılan danışıqlarda güzəşt edilməsinə qarşı ciddi mövqə sərgiləyirlər”.

Sonda V.Zifəroğlu əlavə edib ki, ABŞ ilə İran arasında yaxın zamanda yeni nüvə sazişinin imzalanması mümkün görünür, bu prosesin tezliklə və rəsmən yekunlaşacağı hələ qəti deyil.

Yunis ABDULLAYEV

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Azərmetbuatıyayımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Minifutbol çempionumuz mükafatlandırılıb

Bakıda keçirilən minifutbol üzrə dünya çempionatının qalibi belli olub. Milli Gimnastika Arenasında təşkil olunan final görüşündə Azərbaycan və Macarıstan yığmaları üz-üzə gəlib. Matç komandamızın 4:2 hesablı qələbəsi ilə yekunlaşıb.

Millimizin heyətində qolları Təmkın Xəlilzadə, Məhəmməd Xəlilov və Rə-

van Kərimov (2) vurublar. Bununla da Elşad Quliyevin rəhbərlik etdiyi kollektiv tarixində ilk dəfə dünya çempionatının qalibi olub.

Qeyd edək ki, turnirdə üçüncü yeri Monteneqroya 3:0 hesabı ilə qalib gələn Serbiya millisi tutub.

Minifutbol üzrə dünya çempionatının mükafatlandırılma mərasimi keçiri-

lib. Tədbirdə Dünya Minifutbol Federasiyasının prezidenti Filip Juda, vitse-prezidenti Peter Kralik, Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının prezidenti (AMF) Orxan Məmmədov, vitse-prezident Taleh Nəsimov, gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər. F. Qayıbov yarışın uğurla keçdiyini vurğulayıb: “Bizə inanan və turnirin Azərbaycanda keçirilməsinə şərait yaradan Dünya Minifutbol Federasiyasına təşəkkür edirəm. Ölkəmizdə idman ildən-ilə inkişaf edir. Dövlət tərəfindən ölkə idmanına yüksək səviyyədə qayğı göstərilir”.

AMF-in prezidenti Orxan Məmmədov milli komandanı dəstəkləyən hər kəsə minnətdarlığını bildirib: “Milli üzvləri, texniki heyət, digər işçilər, həmçinin də Dünya Minifutbol Federasiyasına minnətdaram. Bizə möhtəşəm şərait yaradan və daim idmançıların yanında olan dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə təşəkkür edirəm”.

Mundialın qalibi olan Azərbaycan millisinə kubok və qızıl medallar təqdim edilib. Macarıstan yığması gümüş, Serbiya seçməsi isə bürünc medallarla

mükafatlandırılıb.

Dünya Minifutbol Federasiyasının vitse-prezidenti Peter Kralik dünya çempionatının möhtəşəm təşkil olunduğunu xatırladıb. “Dünya çempionatı üçün böyük dəstək göstərildi. Azərbaycanın minifutbol üzrə çox gözəl komandası var. Onlara öz təbrikimi çatdırıram. Milli komandanız turnir ərzində əla oyun nü-

mayış etdirdi və qələbəni haqq etdi. Bu yarış minifutbol tarixində ən mötəbər turnir oldu”.

Qurum rəsmisi keçirildiyi Milli Gimnastika Arenasında olan təşkilatçılığı böyündiyini vurğulayıb: “Bu cür tədbirləri təşkil etməyin necə çətin olduğunu bilərəm. Lakin Azərbaycan bunun öhdəsindən əla şəkildə gəldi”.

Rahat və sağlam nəqliyyat növü...

Dünya Velosiped Günüdür

Velosiped ətraf mühitə ən uşğun nəqliyyat növü hesab olunur. Onun istifadəsi ekologiyaya və insan sağlamlığı üçün təhlükəsizdir. Velosipedlər daxiliyanma mühərriklərindən fərqli olaraq istixana

qazı xaric etmir, atmosferi çirkəndirmir və yollarda səs-küy yaratmadan insanların narahatlığına səbəb olmur. Küçələrdə daha çox velosiped və daha az avtomobillərin olması yol qəzalarının baş-

vermə ehtimalını da azaldır.

İyunun 3-ü Dünya Velosiped Günü kimi qeyd olunur. Bu gün BMT Baş Assambleyası tərəfindən 2018-ci ilin aprel ayında təsis edilib. Sənəd 56 ölkə tərəfindən hazırlanıb və qəbul edilib.

Bəşəriyyətin ən böyük ixtiralarından biri

“Velosiped” sözü 1860-cı ildə Fransada meydana gəlib. Bu terminin ixtiraçısı Pyer Mişo istəyirdiki, iki çarxlı və sadə mexanizmlə bir nəqliyyat vasitəsinə ad qoysun. Fransız dilində bu söz “BICYCLETTE” (Bisiklet) kimi səslənir.

Müasir velosipedin prototipini alman baronu Karl fon Drez 1818-ci ildə dizayn edərək patentləşdirib. Bu mexanizmin əsas çərçivəsi taxtadan, təkərləri və

sükanı dəmirdən idi. Lakin onu hərəkətə gətirəcək pedalları yox idi. Onu hərəkətə gətirmək üçün ayaqlarla yerdən təkən vurmaq lazım idi. Bu ixtiraçının soyadı ixtirasında yer ala bilmədi.1839-1840-cı illərdə bu mexanizmin bir az da təkmilləşdirildi. Şotland dəmirçi Kirkpatrik Makmillan mexanizmə pedal əlavə etdi. Arxa təkər pedallara metal dartıcı çubuqlarla birləşdirildi. Sürücü qabaq və arxa təkərlərin arasında

yerləşərək qabaq təkərə bərkidilmiş sükan

vasitəsilə velosipedi idarə edə bilirdi.

Bir neçə il sonra ingilis mühəndis Tompson hava şinlərini dizayn edir və patentləşdirir. Lakin şinlər dözümlü olmadığından o zəminlər elədə məşhurlaşa bilmədi. Pedalla velosipedlər artıq 1867-ci ildən istehsal edilməyə başladı. Əvvəllərdə velosipedin qabaq təkəri qeyri müntəzib olaraq olduqca yekə arxa təkər isə tarazlılığı qorumaq üçün nəzərdə tutularaq birinciye nisbətə çox kiçik idi. Bu nöhənglərdə hərəkət etmək olduqca çətin idi. Sonradan bu nəqliyat növü daha da təkmilləşdirildi.

Tomas Stivens 1884-1887-ci illərdə velosipedlə dünya səyahətinə çıxmış ilk adamdır. Belə-

nə mexanizmlə qabaq təkəri iri olan və hava şinləri olmayan velosipedlə səyahət edib.

Velosipedlə ilk səyahət

ki bu səfər digər bir məqamla da unikal sayıla bilər. Belə ki, Stivens köhnə mexanizmlə qabaq təkəri iri olan və hava şinləri olmayan velosipedlə səyahət edib.

Müasir dağ velosipedlərinin prototipi 1977-ci ildə yaranıb. Hazırda müxtəlif çeşiddə velosipedlər mövcuddur. 1200 qədim velosiped yarış 1200 km olmaqla Paris-Brest-Paris marafonu sayılır. Bu marafon zamanımızda da keçirilir.

“Avropanın velosiped paytaxtı”

Danimarka əhalisinin 95 faizi nəqliyyat vasitəsi kimi velosipeddən istifadə edir yəni boş yerə velosiped ölkəsi adlandırmaq olmaz. Velosipedə aid yaradılan ən sərfəli şərait isə Velosiped kirayəsidir. Kopenha-

gəndə gündəlik 14 dollar girov qoymaqla gündəlik, 65 dollar girov ilə isə bir həftəlik velosiped götürüb sonra isə qaytarıb girov qoyduğunuz pulu geri ala bilərsiniz, yəni tam pulsuz şəkildə dövlətin sizə yaratdığı bu

şəraitdən istifadə edə bilərsiniz. Velosipedi ictimai nəqliyyat vasitəsi kimi istifadə edən ölkələr siyahısında Hollandiya da yer alır, ancaq bu mədəniyyət Amsterdamda nəqədər inkişaf etmiş olsa da, velosiped üçün ayrılan yolların genişliyi hələ də Kopenhagendəki yolların genişliyinə çatı bilmir.

Sağlam nəqliyyat, sağlam həyat!

Velosiped sürmək insan orqanizmi üçün çox faydalıdır. Araşdırmalar göstərib ki, gündə maksimum 10 dəqiqə velosiped sürənlər, sürməyənlərə nisbətən daha arıq olurlar. Velosiped sürərək bütün bədən əzələləri fəaliyyətə keçir. Beləliklə, orqanizmdəki artıq yağlar əriyir. 1 saat velosiped sürərək 500 kalori xərcləmək mümkündür.

Velosiped həmçinin ürəyin

dostudur. Ürək xəstəliklərindən ölən insanların sayı gün keçdikcə artır. Alimlər gündə, sadəcə, 10 dəqiqə velosiped sürərək daha sağlam bir üroyə sahib olacağımızı bildirirlər. Həm də depressiyaya düşməyə qoymur. müntəxəssislər bildirirlər ki, velosiped sürmək insanın əhvalına da yaxşı təsir edir. Bu zaman orqanizmdə endorfin, dopamin, serotonin hormonları istehsal olunur

ki, bunlar da özünüzi daha xoşbəxt və enerjili hiss etməyinizə gətirib çıxarır.

Daha rahat yuxunu təmin edir Yuxuya getməkdə və ya səhərlər oyanmaqda çətinlik çəkirsinizsə, velosiped sürərək bu problemləri aradan qaldırın. Stanford Universitetinin tədqiqatçılarının apardıqları araşdırmalar gündə 30 dəqiqə velosiped sürənlərin yuxu rejiminin qaydaya düşdüyünü açıqlayıblar.

Yeganə BAYRAMOVA

İdman

Boksçularımız beynəlxalq turnirdə 8 qızıl medal qazanıblar

Rusiyanın Belebey şəhərində məktəbli boksçular arasında 1 iyun - Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Gününe həsr olunmuş turnir keçirilib.

Azərbaycan Boks Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, beynəlxalq yarışda Azərbaycan millisi də mübarizə

aparıb.

Yığmamız turniri 8 qızıl medalla başa vurub. Komandanın heyətində Onur Qurbanov (38 kiloqram), Babək Abdullayev (40 kiloqram), Məhəmməd Kazımzadə (42 kiloqram), Elcan Musazadə (50 kiloqram), Məhəmməd Əli (52 kiloqram), Amid Ələkbərov (60 kiloqram), Sərxan Haqverdiyev (63 kiloqram) və Yusif Ağakışiyev (80 kiloqram) qalib adına yiyələnib.

Cüdoçularımız Avropa Kubokunu 4 medalla başa vurublar

Bosniya və Herseqovinanın paytaxtı Sarayevoda cüdo üzrə böyüklər arasında Avropa Kuboku

baş çatıb. Yarışın sonuncu günündə Azərbaycan millisinin 3 üzvü fəxri kürsüyə yüksəlib. Könül Əliyeva (48 kiloqram) bütün görüşlərdə qalib gələrək qızıl medal qazanıb. O, finalda polşalı Natalya Stoklosanı məğlub

edib. Bu çəkiddə digər təmsilçimiz Leyla Əliyeva isə bürünc mükafata sahib çıxıb.

Gültac Məmmədəliyeva (52 kiloqram) da keçirdiyi üç görüşdən qalib ayrılaraq qızıl medala layiq görülüb. O, finalda Buketnur Karabulut (Türkiyə) üstələyib.

Yarışın ilk günündə isə Günel Həsənlı (70 kiloqram) üçüncü yeri tutmuşdu.

Beləliklə, Azərbaycan yığması ümumilikdə 2 qızıl və 2 bürünc medal qazanaraq 30 ölkə arasında qadınların mübarizəsində 1-ci, ümumi komanda hesabında isə 5-ci yeri tutub.

Azərbaycan Şahmat Federasiyasının baş katibi təsdiqlənib

Azərbaycan Şahmat Federasiyasının hesabat-seçki konfransında qurumun baş katibi təsdiqlənib. Bu posta yenidən yeniyetmələr arasında dünya çempionu, beynəlxalq qrossmeyster İlaha Qədimova seçilib. O, daha dörd il bu vəzifəni icra edəcək. Qeyd edək ki, daha əvvəl Mahir Məmmədov isə vitse-prezident seçiliblər.

mədov səsvərmə noticəsində dörd il müddətinə AŞF-nin prezidenti, Faiq Həsənov federasiyanın birinci vitse-prezidenti, Yaqub Hüseynov və Bəxtiyar Məmmədov isə vitse-prezident seçiliblər.

“Bayer” “Liverpool”un Florian Virts təklifini rədd edib

Almaniyanın “Bayer” klubu ulduz futbolçusu Florian Virtsin “Liverpool”a transferi ilə bağlı İngiltərə təmsilçisinin son təklifini rədd edib. “Bid” qəzetinə istinadla xəbər verir ki, 22 yaşlı futbolçu

ilə 2030-cu ilə qədər müqavilə bağlamaq barədə razılıq əldə edilsə də, transferin məbləği ilə bağlı klublar arasında danışıqlar hələlik nəticə verməyib. “Liverpool”un F.Virts üçün 130 milyon avroluq təklifini Leverkusen təmsilçisi yetərli hesab etməyib. Klub futbolçunun transferi üçün 150 milyon avro tələb edir. Bu istiqamətdə danışıqlar davam etdirilir. Bundan başqa, “Liverpool”un rəhbərliyi F.Virtsin transferi üçün 150 milyon avroya qədər vəsaitin xərclənməsinə razılıq verib.

“Araz-Naxçıvan” daha bir futbolçu ilə müqavilənin müddətini uzadıb

Ötən mövsüm “Araz-Naxçıvan”ın heyətində yer alan Bəxtiyar Həsənalızadə ilə yeni müqavilə imzalanıb. Klubdan verilən məlumata görə, müdafiəçi 2025-2026-cı illər mövsümündə də “qırmızı-ağlar”ın heyətində keçirəcək. Qeyd edək ki, buna

Əhmədli, Ürfan Abbasov və Ülvi İsgəndərovla də yeni müqavilə imzalanıb.

